

Briselē, 2016. gada 1. jūnijā
(OR. en)

9640/16

JEUN 41
EDUC 217
SPORT 24
CULT 51
EMPL 252
JAI 499
FREMP 94

DARBA REZULTĀTI

Sūtītājs: Padomes Ģenerālsekretariāts

Datums: 2016. gada 30. maijs

Saņēmējs: delegācijas

Iepr. dok. Nr.: 9041/16 JEUN 35 EDUC 145 SPORT 20 CULT 43 EMPL 161 JAI 393
FREMP 84

Temats: Jaunatnes sektora ieguldījums integrētā starpsektoru pieejā jauniešu vardarbīgas radikalizācijas novēršanai un apkarošanai – Padomes un Padomē sanākušo dalībvalstu valdību pārstāvju secinājumi (2016. gada 30. maijs)

Pielikumā pievienoti Padomes un Padomē sanākušo dalībvalstu valdību pārstāvju secinājumi par jaunatnes sektora ieguldījumu integrētā starpsektoru pieejā jauniešu vardarbīgas radikalizācijas novēršanai un apkarošanai; secinājumus Padome pieņēma savā 3471. sanāksmē, kas notika 2016. gada 30. un 31. maijā.

**Padomes un Padomē sanākušo dalībvalstu valdību pārstāvju secinājumi par
jaunatnes sektora ieguldījumu integrētā starpsektoru pieejā jauniešu
vardarbīgas radikalizācijas novēršanai un apkarošanai**

PADOME UN DALĪBVALSTU VALDĪBU PĀRSTĀVJI

ATGĀDINOT:

1. šā jautājuma politisko kontekstu, kas izklāstīts šo secinājumu pielikumā;

ATZĪSTOT, KA:

2. jaunieši, viņu vērtības un attieksme, kā arī prasmes un kompetences ir varens mūsu sabiedrību potenciāls. Nemitīgo pārmaiņu un ar sabiedrību un ekonomiku saistītu izaicinājumu ietekmē arvien lielāku nozīmi iegūst jauniešu sociālā iekļautība, aktīvs pilsoniskums un tas, lai demokrātiskās vērtības būtu kopīgas;
3. nesenie teroristu uzbrukumi Beļģijā, Francijā un Dānijā un Eiropā agrāk piedzīvotas līdzīgas nežēlīgas vardarbības izpausmes, kā arī naida runas un naida noziegumu ¹, propagandas un vardarbīgas ksenofobijas incidentu pieaugums Eiropā liecina, ka visiem sabiedrības sektoriem, tostarp jaunatnes sektoram, ir steidzami jādod savs ieguldījums cīņā pret vardarbīgu radikalizāciju ² un centienos saglabāt sabiedrības stabilitāti un labvēlīgu un drošu vidi augšanai.

¹ Īpašais *Eurobarometer* apsekojums 437 (2015) "Diskriminācija Eiropas Savienībā 2015. gadā".

Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūra (2012. gads) "Skmēt informētību par naida noziegumiem Eiropas Savienībā".

² Vardarbīga radikalizācija ir komplicēta parādība, kam nav vienota definējuma. Šajā kontekstā ar *vardarbīgu* radikalizāciju apzīmē procesu, kurā persona piekrīt vardarbības izmantošanai, lai panāktu politiskus, ideoloģiskus vai reliģiskus mērķus, tostarp vardarbīgu ekstrēmismu un terorismu. Jāņem vērā, ka ne vienmēr radikalizācija noved pie vardarbīga ekstrēmisma vai terorisma, un radikālas izpausmes pašas par sevi var nebūt problemātiskas;

4. kaut arī pret vardarbīgu radikalizāciju ir jāvērsas un ar to jācīnās dažādās frontēs, ir izšķirīgi svarīgi, lai draudi un briesmas, ko vardarbīga radikalizācija rada jauniešiem, tiktu apzināti, novērsti un apkaroti ar agrīnu un efektīvu iejaukšanos, respektējot jauniešu kultūrdaudzveidību;
5. identitātes attīstību var ietekmēt daudzi faktori, piemēram, dažādas problēmas ģimenes kontekstā, vienaudži, internets un sociālie mediji, politiskā vide un tādu jauniešu grupu vieta sabiedrībā, kuras bieži saskaras ar diskrimināciju, pazemojumiem, izstumšanu, netaisnību un perspektīvu trūkumu, frustrācijas sajūtu, kas varētu izraisīt vardarbīgu radikalizāciju;
6. vecāku, brāļu un māsu, vienaudžu un citu attiecīgu personu ³ atbalstam ir izšķirīga nozīme pozitīvā identitātes attīstībā. Tas var ietvert starpkultūru izpratni un respektu pret apkārtējiem, aktīvu dalību sabiedrībā, bet arī garīguma, reliģijas vai ticības aspektus un nozīmē arī piederības sajūtas stiprināšanu, kas ir vajadzīga kā pretspēks tai informācijai un ekstrēmistiskajām idejām, ar ko jaunieši var saskarties.
7. jaunieši būtu jāmudina veikt pašanalīzi, attīstīt empātiju, apgūt kritisko domāšanu, iemācīties, kā sadzīvot ar problēmām un nenoteiktību un kā tikt galā ar situācijām un emocijām, kas viņos izraisa diskomfortu, tādējādi kļūstot izturīgākiem, un kā saglabāt konstruktīvas attiecības starp dažādām sabiedrības grupām;
8. jauniešiem ir jābūt priekšstatam un izpratnei par to, ko nozīmē demokrātija, vienlīdzība, cilvēka cieņas, cilvēktiesību, plurālisma un daudzveidības respektēšana, kā arī jābūt apguvušiem mediju un informācijas lietotprasmi. Tas veicina kritisko domāšanu, izpratni un zināšanas par to, kā vardarbīgu ekstrēmistu grupas propagandas izplatīšanas nolūkos var sagrozīt un izmantot informāciju;

³ Tie var būt, piemēram, skolotāji, augstskolu mācībspēki, sociālie darbinieki, jaunatnes darbinieki, veselības aprūpes pakalpojumu sniedzēji, brīvprātīgie, kaimiņi, treneri sportā, reliģiskie un neformālie līderi, vietējie policijas darbinieki;

9. vardarbīgas radikalizācijas novēršanas pasākumi nedrīkstētu izraisīt jauniešu grupu stigmatizāciju, diskrimināciju vai ksenofobisku attieksmi pret šīm grupām;

UZSVER, KA:

10. darbs ar jaunatni ir pieejams un iesaistošs pakalpojums, paņēmieni un instruments, kura mērķis ir panākt, lai visu jauniešu identitāte attīstītos pozitīvi, kas nodrošina neformālu un ikdienēju vidi vērtību, prasmju, kompetenču un talantu attīstībai un atvērtību, kas jauniešiem turklāt ļauj apzināties un pārvaldīt riskus, ar kuriem viņi varētu saskarties, tostarp vardarbīgu radikalizāciju;
11. darbā ar jaunatni izmanto plašu un holistisku pieeju, aktīvi iesaista jauniešus un strādā kopā gan ar jauniešiem, gan jauniešu grupām, lai rastu risinājumu viņu jautājumiem un problēmām. Tādējādi darbs ar jaunatni piedāvā drošu vidi, kurā augt, veidot savu identitāti, izjust piederību un piedzīvot vienaudžu pozitīvu ietekmi, un tas varētu novērst nelabvēlīgu spiedienu no biedru puses, kas izraisa vardarbīgu radikalizāciju;
12. jaunatnes sektors sadarbībā ar izglītības sektoru un citiem relevantiem sektoriem un dalībniekiem var sniegt izšķirīgu ieguldījumu integrētā starpsektoru pieejā vardarbīgas radikalizācijas problēmas risināšanai, jo īpaši tās agrīnajos posmos, sniedzot atbalstu jauniešu attīstībai un rīcībai, veicinot demokrātijas un plurālisma principus, iekļautību un aktīvu pilsoniskumu un vēršoties pret nelabvēlīgiem faktoriem, tādiem kā diskriminācija un perspektīvu trūkums, kas ietekmē jauniešu dzīvi;

UZSVEROT, KA:

13. dažādie iesaistītie elementi, vardarbīgas radikalizācijas sarežģītība un tās dziļā ietekme uz sabiedrību prasa, lai tiktu izmantota integrēta starpsektoru pieeja vietējā, reģionālā, valsts un Eiropas līmenī. Šī pieeja iekļauj dažādus sektorus un dalībniekus, tostarp darbu ar jaunatni, jauniešu vadītas organizācijas un izglītību;

14. integrētā starpsektoru pieejā jaunatnes politika un darbs ar jaunatni, kur galvenā uzmanība veltīta drošai un iekļaujošai videi, uzsvērtā ikdienēja un neformāla mācīšanās, kā arī novēršanas centieni, būtu jāaskaņo ar citu attiecīgo sektoru politiku, rīkiem un pasākumiem, tādiem kā agrīna ziņošana par radikalizāciju, efektīva iejaukšanās un cīņa pret vardarbīgu radikalizāciju. Šādā veidā ir iespējams izveidot tādu pieeju jauniešiem, vienaudžiem, ģimenēm un viņu sociālajiem tīkliem, kas ir saskaņota un strukturēta, kurā notiek savstarpēja informācijas apmaiņa un kas tiek savstarpēji atbalstīta;
15. šādai pieejai būtu jānozīmē, ka atkarībā no radikalizācijas pakāpes tiek izmantotas dažādas stratēģijas: sākot ar vispārīgām novēršanas stratēģijām ⁴ radikalizācijas agrīnos posmos un beidzot ar mērķtiecīgāku pieeju, kas vērsta uz konkrētām grupām vai indivīdiem, kad faktiski notiek vardarbīga radikalizācija. Tas papildina darbu ar jaunatni, kas ir daļa no starpsektoru centieniem, pamatuzdevumu, palīdzot jauniešiem atrast savu ceļu sabiedrībā un nosargājot jauniešus no vardarbīga ekstrēmisma briesmām.

ATTIECĪGI AICINA DALĪBVALSTIS, ŅEMOT VĒRĀ SUBSIDIARITĀTES PRINCIPU:

16. strādāt pie integrētas starpsektoru pieejas valsts, reģionālā un vietējā līmenī, lai sasniegtu visus vardarbīgas radikalizācijas riskam pakļautos jauniešus, šādā nolūkā:
 - a) veicinot efektīvu un labi piemērotu sadarbību starp jaunatnes sektoru, izglītības sektoru un citiem relevantiem sektoriem un izstrādājot kopīgus rīkus, pasākumus un labas prakses ⁵ apmaiņu, ko likt lietā vardarbīgas radikalizācijas gadījumos;

⁴ Vispārējās novēršanas stratēģijas ir izstrādātas, lai sasniegtu visus iedzīvotājus, neņemot vērā individuālus riska faktorus. Tās var būt vērstas, piemēram, uz visiem jauniešiem konkrētā vecuma grupā. Mērķis ir nodrošināt zināmu izturības pamatlīmeni jauniešu vidū;

⁵ Piemēram, Radikalizācijas izpratnes tīkla paraugprakses datubāze, jauniešu *WIKI* instruments, *EKCYP* paraugprakses datubāze.

- b) izpētot un veicinot ieguldījumu, ko darbs ar jaunatni var dot kā partneris koalīcijās un tīklos valsts, reģionālā un vietējā līmenī, lai veidotu spēcīgu atbalsta bāzi jauniešu attīstībai, tostarp viņu izturības veidošanai un aizsargfaktoru nostiprināšanai;

17. attiecīgos gadījumos atzīt un stiprināt jaunatnes sektoru saistībā ar:

- a) tā lomu atbalsta sniegšanā jauniešiem, lai tie atrastu savu veidu, kā kļūt pieaugušiem, un atrastu savu vietu sabiedrībā, un drošas un iekļaujošas vides radīšanā jauniešiem, lai tie attīstītu savu identitāti, attiecīgā gadījumā ņemot vērā garīgās vai kultūras un reliģijas identitātes attīstību;
- b) tā lomu demokrātisko vērtību un aktīva pilsoniskuma veicināšanā, izmantojot dažādus darba ar jaunatni veidus, ar starpkultūru, starpreliģiju un starppaaudžu dialoga palīdzību veicinot cieņu pret kultūru daudzveidību un dodot pretsparu ideoloģijām un visu veidu diskriminācijai;
- c) tā pasākumiem, lai sasniegtu atsevišķus jauniešus un jauniešu grupas, kurām pastāv risks tikt pakļautiem vardarbīgai radikalizācijai un tikt izstumtiem no sabiedrības, un atbalstu līdzinieku pasākumiem un jauniešu iesaistīšanu tajos;
- d) vēršanos pie jauniešiem, lai traucētu un mazinātu esošo vardarbīgo ekstrēmistisko ideoloģiju ietekmi un dotu tām pretsparu ar pievilcīgām nevardarbīgām alternatīvām, izmantojot internetu un sociālos medijus ⁶;
- e) jaunatnes darbinieku izglītības un apmācības veicināšanu un viņu prasmju paplašināšanu, lai jaunatnes darbinieki varētu atpazīt jautājumus, kas saistīti ar vardarbīgu radikalizāciju, kā arī lai spētu identificēt un apkarot propagandu, retoriku un uzvedību, kas varētu būt saistīti ar vardarbīgu radikalizāciju;

⁶ Piemēri: Kampanja pret naida runu, Jaunatnes informācija, *Eyca* un *Eryica*.

- f) atbalsta sniegšanu jauniešiem mediju un informācijas lietotprasmes un kritiskas domāšanas stiprināšanā, izmantojot starpsektoru pieeju, piemēram, darba ar jaunatni sektoram sadarbojoties ar skolām vai vietējiem centriem, kas, izmantojot vienaudžu ietekmi un sociālos medijus, var līdzēt novērst šo jauniešu vervēšanu vardarbīgām darbībām;
 - g) pilsoniskās sabiedrības līdzdalības veicināšana;
 - h) tā spēju pildīt savu lomu, uzlabojot pašreizējās situācijas izpratni, zināšanas un rīkus, kā arī labu sadarbību ar relevantiem sektoriem un personām, kā rezultātā agrīnā posmā tiktu atpazīta un novērsta jauniešu vardarbīga radikalizācija;
 - i) jauniešu mudināšana piedalīties brīvprātīgajā darbā un viņu atbalstīšana šajā sakarā, jo brīvprātīgajam darbam var būt svarīga loma pozitīvā identitātes veidošanā, empātijas veicināšanā un atbildīgā domāšanā;
18. saglabāt pastāvošos ilgtspējīgos pasākumus un praksi, kas pierādījuši savas sekmes un īstenot vajadzības gadījumā jauniešiem īpaši pielāgotus inovatīvus un ilgtspējīgus pasākumus un praksi šādās jomās: darbības vietējā līmenī, demokrātiskā līdzdalība, starpkultūru mācīšanās un dialogs, aktīvs pilsoniskums un pozitīva līdzinieku izglītība;

ATTIECĪGI AICINA DALĪBVALSTIS UN KOMISIJU SASKAŅĀ AR TO ATTIECĪGAJĀM
PILNVARĀM:

19. palielināt Eiropas līmeņa sadarbību zināšanu un prakses apmaiņā, strādājot kopā ES kontekstā, tostarp ekspertu grupā aktīva pilsoniskuma un marginalizācijas un vardarbīgas radikalizācijas novēršanas jautājumos, digitalizācijas ekspertu grupā un Radikalizācijas izpratnes tīklā, kā arī ar relevantām trešām valstīm un Eiropas Padomi ⁷, lai veiktu zināšanu un paraugprakses apmaiņu par vardarbīgas radikalizācijas novēršanu, tostarp sociālo mediju, pretnaratīva ⁸ un digitālā darba ar jaunatni izmantošanu;
20. apmainīties ar informāciju un paraugpraksi un attiecīgā gadījumā izstrādāt vadošus principus par to, kā veidot koalīcijas vai tīklus integrētai un starpsektoru pieejai, izpētot, kā sadarboties efektīvi, saderīgi un saskaņoti, ņemot vērā ES dažādo kultūru kontekstu;
21. veicināt dialoga un efektīva pretnaratīvu attīstību, lai sniegtu atbalstu vecākiem, brāļiem un māsām, vienaudžiem un citiem, kas kontaktējas ar jauniešiem, kuriem pastāv vardarbīgas radikalizācijas risks, un informācijas sniegšanu par esošām atbalsta sistēmām un konsultāciju iespējām;
22. attiecīgā gadījumā izstrādāt apmācības un izglītības moduļus jaunatnes darbiniekiem, kas būtu pamats izglītības materiāliem, ko izmantot valsts, reģionālā un vietējā līmenī, lai nodrošinātu, ka darbā ar jaunatni tiek izmantotas pietiekamas jaunākās zināšanas, informācija, rīki un prasmes attiecībā uz:
 - a. visu veidu vardarbīgas radikalizācijas parādību, izpratni par subkultūrām, kā arī īpašām iejaukšanās metodēm, lai vardarbīgu radikalizāciju novērstu agrīnā posmā;

⁷ Piemēram, Kustības pret naida runu ietvaros.

⁸ Pretnaratīvi ir komunikācijas darbības, kas dod tiešu vai netiešu pretsparu ekstrēmistu naratīviem vai nu tiešsaistē, vai bezsaistē, tostarp izmantojot hipotētiskus scenārijus, kuri ir vairāk balstīti uz faktiem.

- b. izraisītājfaktoriem, kas noved pie vardarbīgas radikalizācijas;
 - c. digitālo pasauli, tostarp internetu un sociālajiem medijiem;
 - d. pretošanos ekstrēmistu ietekmei internetā un sociālajos medijos un dodot pretsparu vardarbīga ekstrēmisma viedokļiem;
 - e. atbalstu jauniešiem, lai attīstītu kritisku domāšanu un attiecīgās zināšanas, prasmes un kompetences izprast dažādus avotus un plānus, kas slēpjas aiz sniegtās informācijas, tostarp propagandu un naida runu;
 - f. atbalstu vienaudžiem, lai palīdzētu jauniešiem izvairīties no vardarbīgas radikalizācijas, piedāvājot vienaudžu pozitīvu ietekmi;
 - g. kopīgu darbu starpsektoru partnerībās;
 - h. atbalstu jauniešu identitātes, starpkultūru kompetenču un demokrātisko un plurālisma vērtību un aktīva pilsoniskuma izpratnes attīstībai;
23. veicināt un atbalstīt līdzinieku seminārus jaunatnes darbiniekiem, ekspertiem, politikas veidotājiem un pētniekiem, lai radītu iespēju veikt paraugprakses un informācijas apmaiņu par to, kāda ir labākā pieeja vardarbīgas radikalizācijas jautājumam;
24. veicināt, ierosināt, koordinēt, atbalstīt un darīt pieejamus padziļinātu pētījumu par vardarbīgu radikalizāciju rezultātus, lai nostiprinātu zināšanas par šiem jautājumiem, piemēram, vardarbīgas radikalizācijas mērogu, pirmsākumiem, aizsargfaktoriem, iemesliem un kognitīvo, kā arī emocionālo dinamiku, lai dalībvalstis un Eiropas Savienība varētu izstrādāt uz pierādījumiem balstītu politiku un praksi;

ATTIECĪGI AICINA EIROPAS KOMISIJU:

25. nodrošināt ekspertu grupas aktīva pilsoniskuma un marginalizācijas un vardarbīgas radikalizācijas novēršanas jautājumos darba rezultātu optimālu izplatīšanu, kas sniegs izmantojamas norādes jaunatnes darbiniekiem, sociālā darba organizācijām un profesionāļiem integrētā, uz sadarbību vērstā kontekstā par to, kā sasniegt jauniešus, kuri pakļauti vardarbīgas radikalizācijas riskam;
 26. apsvērt, kā ES esošās programmas, piemēram, "*Erasmus+*", Radošā Eiropa un programmu "Eiropa pilsoņiem", varētu vislabāk izmantot, lai veicinātu no dažādas vides nākušu jauniešu sociālo iekļaušanu, tādējādi veicinot radikalizācijas novēršanu un panākot spēju nostiprināšanu darbā ar jaunatni, sadarbībā šajā jautājumā ar izglītības sektoru un citiem relevantiem sektoriem, kā arī iespēju došanu pašiem jauniešiem.
-

Pieņemot šos secinājumus, Padome jo īpaši ATGĀDINA par:

1. Eiropadomes sanākumi 2015. gada 12. februārī, kurā valstu un valdību vadītāji aicināja īstenot visaptverošu pieeju, tostarp iniciatīvas saistībā ar, cita starpā, sociālo integrāciju, kam ir liela nozīme vardarbīgas radikalizācijas novēršanā;
2. deklarāciju, kuru ES izglītības ministri pieņēma neformālā sanāksmē Parīzē 2015. gada 17. martā un kurā tie sniedz norādes, kā sadarboties Eiropas līmenī. Tika uzsvērts, cik nozīmīgi ir centieni novērst marginalizāciju, neiecietību, rasismu un radikalizāciju un cīnīties pret tiem, veicināt jauniešu pilsoniskumu un saglabāt vienlīdzīgu iespēju satvaru;
3. Padomes 2015. gada 17. jūnija secinājumiem par iekšējās drošības atjaunoto stratēģiju, kurā prioritāte piešķirta konkrētiem distancēšanās, rehabilitācijas un deradikalizācijas/pretradikalizācijas jautājumiem kā darbības prioritātei turpmākajos gados;
4. pašreizējo ES darba plānu jaunatnes jomā 2016.–2018. gadam, kurā galvenā uzmanība pievērsta VISU jauniešu sociālās iekļaušanas palielināšanai, ņemot vērā Eiropas pamatvērtības, un darba ar jaunatni lomai gan nedigitālajā, gan digitālajā pasaulē;
5. Padomes un Komisijas kopīgo 2015. gada ES ziņojumu par jaunatni, kurā izklāstīts, kā tiek īstenots atjauninātais regulējums Eiropas sadarbībai jaunatnes jomā (2010–2018); tajā ir uzsvērts, ka jauniešiem vajadzētu būt iespējai augt iekļaujošās un plurālistiskās sabiedrībās, kuru pamatā ir Eiropas demokrātiskās vērtības. Kopīgais ES ziņojums par jaunatni arī liecina par nepieciešamību radīt vēl vairāk iespēju jauniešiem no dažādām sabiedrības grupām, jo īpaši tiem, kuriem draud atstumtība;
6. sadarbību starp Eiropas Komisiju un Eiropas Padomi partnerības nolīguma ietvaros;

7. Eiropas 2015. gada 28. aprīļa Drošības programmu, kurā Komisija pauž uzskatu, ka jauniešu līdzdalībai ir būtiska nozīme radikalizācijas novēršanā, veicinot Eiropas vērtības un sekmējot sociālo iekļaušanu, minot arī Radikalizācijas izpratnes tīklu (*RAN*), kas ir ES mēroga "jumta" tīkls, kas ļauj apmainīties ar pieredzi un praksi, veicinot radikalizācijas agrīnu atklāšanu un preventīvu un distancēšanās stratēģiju izstrādi vietējā līmenī;
 8. Eiropas Parlamenta 2015. gada 25. novembra Rezolūciju par Eiropas iedzīvotāju radikalizēšanās un teroristu kustību veiktās viņu vervēšanas nepieļaušanu;
 9. Rezolūciju 2250 (2015), ko ANO Drošības padome pieņēma 7573. sanāksmē 2015. gada 9. decembrī, atzīmējot, ka jauniešiem var būt svarīga loma arī kā pozitīviem piemēriem vardarbīga ekstrēmisma novēršanā un cīņā pret to;
 10. Ministru komitejas rīcības plānu cīņai pret vardarbīgu ekstrēmismu un radikalizāciju, kas izraisa terorismu (Brisele, 2015. gada 19. maijs), CM(2015)74 *final* un ANO rīcības plānu vardarbīga ekstrēmisma novēršanai.
-